

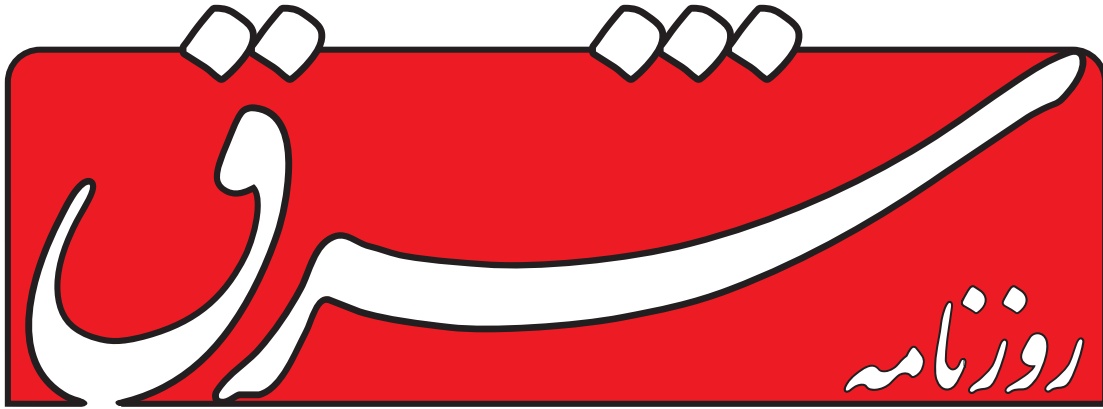
مقام معظم رهبری در سخنرانی نوروزی بیان کردند:

بحث «اول من، اول تو» نیست ما به تعهد آمریکا اطمینانی نداریم

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری در پیامی به مناسبت آغاز سال ۱۴۰۰ هجری شمسی، با تبریک عید نوروز به هم میهنان به ویژه خانواده‌های معظم شهیدان و جانبازان و همه ملت‌هایی که نوروز را گرامی می‌دارند...

صفحه ۶

شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۰ • ۲۰ شعبان ۱۴۴۲ • ۳ آوریل ۲۰۲۱

روزنامه

عفو بیش از ۱۸۰۰ محکوم

آزادی، عیدانه دستگاه قضا برای ۱۰۰ محکوم امنیتی

گروه سیاست: سال ۱۴۰۰ با خبر زندانیان امنیتی و محکومان حوادث آبان و هواپیماری سال ۷۹ آغاز شد. عفو محکومان اعتراضات آبان و هواپیماریان پرواز ۱۴۹۳ اهواز به بندرعباس در حالی اجرا شد که کمتر کسی فکر می‌کرد...

صفحه ۲

سال هجدهم • شماره ۳۹۶۷ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

رخش وازدها

حجت‌اله صیدی

در اهمیت سند «برنامه‌ی همکاری جامع فی‌مابین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین»، همین بس که از زمان انتشار خبر اولیه آن در ماه‌های گذشته تا امضا و مبادله‌اش در هفته پیش، دوست و دشمن، کارشناس و غیرکارشناس، اصولگرا و اصلاح‌طلب، حقوق‌دان، اقتصاددان، فعال سیاسی و نظایر آنان، هرکدام از منظرهای خاص به آن پرداخته‌اند که در روزهای گذشته به اوج خود رسید و اگر از اظهارنظرهای احساسی مثبت و منفی بگذریم، نکات خردمندانه شایان توجهی در بین نقدها و تأییدها دیده می‌شود که از آن میان، برخی هشدارها یا پیشنهادها، از سودمندی مناسبی برخوردارند. این نوشته در پی آن است که به برخی پرسش‌های اساسی که در این روزها به دست نویسنده رسیده، از منظرهای که بیشتر اقتصادی است، پاسخ دهد. پرسش نخست درباره عنوان و شکل حقوقی این سند است که برخی آن را قرارداد، برخی دیگر تفاهم‌نامه یا معاهده و برخی دیگر نقشه راه نام نهاده‌اند. حقیقت آن است که عنوان سند همان است که در ابتدای این نوشته آمد؛ برنامه همکاری جامع. بدیهی است که مهم‌ترین تفاوت این عناوین، در میزان تعهدآور بودن آنها برای طرفین است و این سند از نظر حقوق بین‌الملل یا نظام حقوقی دو کشور، برای هیچ‌کدام از این کشورها تعهد حقوقی ایجاد نمی‌کند و تنها برای تعیین چارچوب همکاری‌ها و چگونگی انجام آنها به صورت راهبردی که به نوعی می‌توان نقشه راه تلقی کرد، تدوین شده است.

ادامه در صفحه ۹

چه هست و چه نیست

گفت‌وگو با سفیر اسبق ایران در چین: چینی‌ها اسناد دولتی خود را افشا نمی‌کنند

عکس: محمدصادق نیک‌کسیر، فارس

صفحه ۴

تترها

در رفراندوم سال ۵۸ چه گذشت؟

محمد توسلی، فرخ نگهدار و محمد سلامتی به پرسش «شرق» پاسخ دادند

صفحه ۹

استقبال از رفراندوم با تغییر نظام ریاستی

صفحه ۲

با علی دایی تا خرداد ۱۴۰۰

صفحه ۱۱

واکنش‌های متفاوت به سند همکاری ۲۵ ساله

سند جامع همکاری‌های ۲۵ ساله ایران و چین تاثری بر آینده اقتصاد ایران خواهد داشت؟

صفحه ۵

منابع تازه برای توسعه یا ائتلاف

کامبیز نوروزی

صفحه ۸

توسل به راه‌حل‌های منطقه‌ای

کیهان برزگر

صفحه ۲

حرف اول

ما و چین و ماجین

سیدعلی طباطبایی . استاد دانشگاه

در چند روز اخیر بحث‌های بسیار دامنه‌داری هم در سطح نخبگان و هم سطح عموم جامعه درباره امضای سند همکاری راهبردی ایران و چین در کشور مطرح شده است. تحلیل محتوای این دیدگاه‌ها در یک کلام افراط و تفریط بی‌نیاز نیست. «ترکمانچای چینی» و «میخی بر تاپوت هژمونی آمریکا» دقیقاً بیانی افراط‌گانه و تفریط‌گانه از این ماجراست. البته شیوه مسئولان دیپلماسی کشور درباره این قرارداد و ارائه‌انداز اطلاعات به نخبگان و توجیه و اقناع افکار عمومی، بی‌خبری مجلس و فعال‌شدن نهادهای موازی و همچنین محرمانگی محتوای سند نیز در این افراط و تفریط نقش داشته است. به‌روروی در این نوشتار سعی می‌کنم با ارائه تبیینی واقع‌گرایانه و ژرف‌فلسفاتی (Deep Structural) از رابطه ایران و چین، به درک مطلوب‌تر و عمیق‌تر درباره این موضوع مناقشه‌برانگیز برسیم. ایران یک قدرت میان‌پایه در سطح بین‌المللی است. برنامه‌های ایران در بالاترین سطح برتری در منطقه خاورمیانه است، درحالی‌که چین یک قدرت جهانی است که سودای ابرقدرتی در جهان داشته و برای کل جهان برنامه دارد. ایران نظام بین‌الملل موجود را غیراخلاقی و غیرعادلانه می‌داند و می‌خواهد آن را تغییر دهد. از این‌رو یک نیروی مخالف وضع موجود در سطح بین‌المللی به شمار می‌آید. درحالی‌که چین نظام بین‌الملل موجود را پذیرفته و در چارچوب همین نظام از یک کشور فقیر در دهه ۱۹۷۰ به دومین قدرت اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۰ تبدیل شده است. چین به‌همراه ژاپن و آمریکا نیمی از کل درآمد جهان را تولید می‌کند. ایران برای برهم‌زدن نظم بین‌الملل موجود در تضاد و تخاصم شکلی و ماهوی با این نظام شامل نظم آن، ناظم آن، بازیگران اصلی آن، بنحواها، قواعد و نهادهای آن قرار گرفته است. درحالی‌که چین از بازیگران اصلی این نظام است که از موضع ضعیف پس از جنگ جهانی دوم به یکی از قطب‌های قدرت آن تغییر شکل و ماهیت داده است. چین موافق این نظم و ایران مخالف آن است؛ بنابراین شکل و ماهیت بازی ایران و چین در سطح بین‌المللی متفاوت است. رقابت چین با آمریکا ایدئولوژیک نیست بلکه رقابتی برای منفعت بیشتر و دسترسی به خامه روی یک است.

ادامه در صفحه ۸

یادداشت

توافق ایران و چین نتیجه یک‌جانبه‌گرایی ترامپ است؟

غلامرضا حداد عضو هیئت علمی دانشگاه

امضای سند همکاری ۲۵ ساله ایران و چین، بحث‌های مهمی را پیش آورده است. فارغ از نقدها و تردیدها در مقابل طرفداری‌ها و تأییدهایی که به‌واسطه منتشرنشده جزئیات این سند در فضایی مه‌آلود و مبتنی بر حدس و گمان‌ها شکل گرفته است، این نوشتار در پی پاسخ به این ادعای پرتکرار است که ائتلاف استراتژیک ایران و چین در قالب یک سند همکاری درازمدت نتیجه سیاست فشار حداکثری و یک‌جانبه‌ایالات متحده و هم‌زمان نشانه شکست آن است.

۱. سیاست نگاه به شرق همواره رویکرد مطلوب نواصولگرایان و در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ نیز مهم‌ترین جهت‌گیری سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بوده است. متقابلاً اصلاح‌طلبان و اعتدال‌گرایان، نماینده نگاهی در سیاست خارجی بوده‌اند که به‌واسطه رقیق‌بودن تمایلات غرب‌ستیزانه همواره موازنه میان تمامی بازیگران بین‌المللی را ترجیح داده است. پس پیوستن به چنین ائتلافی، نه واکنشی به سیاست ایالات متحده در سه سال اخیر بلکه نتیجه به‌ثمرنشدن تلاش‌هایی است که حداقل یک‌ونیم دهه از آغاز آن می‌گذرد. تأثیر رفتار ایالات متحده در این رویداد در حد یک متغیر میانجی و افزاینده بوده است و نه متغیری مستقل و تعیین‌کننده. همان‌گونه که محور شرارت خواندن ایران توسط بوش پسر، با وجود همکاری‌های سازنده طرفین، به تضعیف عاملیت اصلاح‌طلبان در سیاست‌گذاری خارجی در دولت دوم اصلاحات انجامید. خروج یک‌جانبه‌گرایی از برجام نیز موضع همکاری جویانه اعتدال‌گرایان در سیاست خارجی را بی‌اعتبار کرد و عاملیت را به نواصولگرایان سپرد. اما دولت دوم روحانی، به دلیل ضعف نسبی اعتدال‌گرایان در بنیادهای شناختی مستقل در مقایسه با اصلاح‌طلبان، بیش از دولت اصلاحات چرخش نشان داده و نتیجه چنین چرخشی دو دستاورد متفاوت در سیاست خارجی است: برجام در آغاز و سند همکاری ۲۵ ساله با چین در پایان. به عبارت دیگر دولت حسن روحانی که با شعار سیاست خارجی توسعه‌گرا و برجام به عنوان گواه چندجانبه‌گرایی آغاز به کار کرد، کار خود را با سندی به پایان می‌برد که نشانه تحقق اهداف نواصولگرایان در سیاست نگاه به شرق است.

ادامه در صفحه ۶

یادداشت

تولید ملی و پشتیبانی‌هایی که لازم دارد

ناصر ذاکری

بخش مولد اقتصاد به‌ویژه در کشوری که شرایط تحریم را تجربه می‌کند و در مسیر تأمین کالاهای موردنیازش با دشواری‌هایی روبه‌رو است، از اهمیتی حیاتی برخوردار است. این بخش می‌تواند با تأمین کالاهای مصرفی موردنیاز جامعه، آثار منفی تحریم را مهار کند و بر تاب‌آوری اقتصادی کشور بیفزاید. دقیقاً به‌همین دلیل پشتیبانی از این بخش و برداشتن موانع از پیش پای آن بسیار ضرورت پیدا می‌کند؛ اما این پشتیبانی چگونه باید انجام گیرد؟

محورهای مهم سیاست‌گذاری برای پشتیبانی از بخش مولد را به شرح زیر می‌توان برشمرد: ۱ - سال‌هاست که از سیطره دلالت بر بخش تولید سخن به میان می‌آید. بخش مهمی از ارزش افزوده‌ای که توسط بخش مولد ایجاد می‌شود، نصیب دلالت می‌شود و خود تولیدکنندگان سود اندکی از تلاش خود را به دست می‌آورند. در عرصه محصولات کشاورزی بخش عمده سود نصیب بازرگانان و عمده‌فروشان می‌شود. بارها و بارها کار به جایی رسیده که کشاورزان فلان منطقه به دلیل سنگین بودن هزینه برداشت و پایین بودن قیمت محصول از خیر برداشت محصول و عرضه آن به بازار هم بگذرند. حتی در صنعت خودروسازی هم به‌دلیل انتخاب سیاست‌های نامناسب عرضه و فروش محصولات، دلالت توانسته‌اند به سودی هنگفت دست پیدا کنند. ساماندهی بازار فروش محصولات داخلی و تلاش برای قطع دست واسطه‌ها و دلالت به‌طور هم‌زمان منافع مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان را تأمین و تضمین می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

موانع موجود در برابر توافق ۲۵ ساله با چین

رضا نصری کارشناس حقوق بین‌الملل

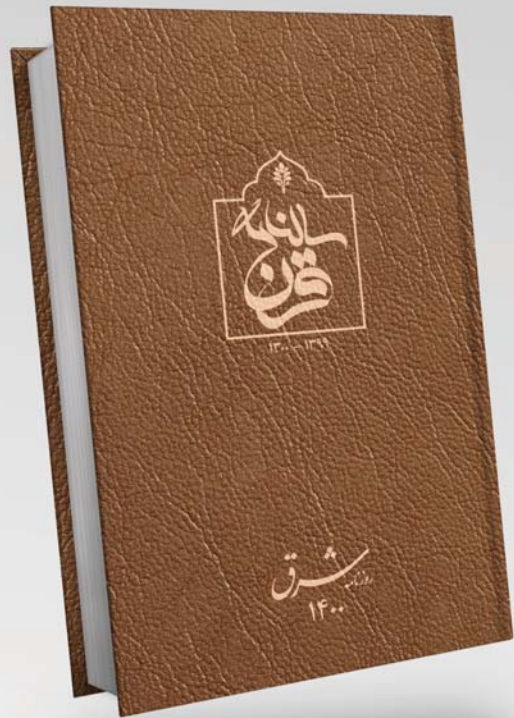
حالی که توافق‌نامه ۲۵ ساله میان ایران و چین بالاخره به امضا رسید، یکی از مهم‌ترین پرسش‌هایی که مطرح می‌شود، این است که آیا این توافق در عمل قابلیت

اجرایی شدن دارد یا خیر و چه عوامل و موانعی ممکن است احیاناً از ثمربخشی و تأثیرگذاری مثبت آن بر اقتصاد و منافع ملی ایران ممانعت کند؟ حقیقت این است که این توافق از دو زاویه - یا با دو کارکرد - می‌تواند در تأمین منافع کلان و بهبود وضعیت کشور ایفای نقش کند: کارکرد اول، «نفسی انعقاد توافق راهبردی میان ایران و چین» و بهره‌برداری از «تصوریری» است که صرف انعقاد این توافق خطاب به سایر کشورهای رقیب - به‌ویژه

آمریکا و جهان غرب - مخابره می‌کند و کارکرد دوم، قابلیت تحقق و کیفیت اجرای محتوای توافق از نظر «عملی» است: ۱) در مورد «نفسی انعقاد توافق» باید گفت مشاهده صحنه امضای یک «سند راهبردی» میان ایران و چین ناگزیر این برداشت را در ذهن «جنگ سرد زده» و «اشنگتن» و سایر پایتخت‌های غربی متبادر می‌کند که در فرآیند رقابت‌شان با چین، چین موفق شده یک وزنه سنگین به کفه ترازوی خود اضافه کند!

ادامه در صفحه ۲

روزنامه شرق منتشر کرد

جامع‌ترین تقویم فرهنگ، هنر و رسانه

همراه با ۱۰۰ عکس - رویداد مهم قرن

قیمت: ۶۰ هزار تومان . تلفن سفارش: ۸۸۹۰۳۵۴۸

